

СТАНОВИЩЕ

По процедура на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Относно дисертационен труд на тема: „Отражение на пандемията от корона вирус върху отношенията между учители и родители“, Професионално направление 3.2. „Психология“, Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Автор: РАМ ВИНКЛЕР

Научни ръководители: проф.д.н.Румен Стаматов, доц.д-р Ивайло Лазаров

Изготвил становището: доц. д-р Йоанна Недялкова, ВСУ „Черноризец Храбър“, избрана за член на научно жури съгласно, Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ №74 от 10.02.2026 г.

Настоящото становище е изготвено въз основа на представени дисертационен труд , автореферат и наукометрични данни за минимални изисквани точки по група показатели за различни научни степени и академични длъжности.

1. Актуалност на темата. Представеният за защита научен труд удовлетворява във висока степен поставените научно-изследователски цели. Постигнати са теоретични и практико-приложни резултати. Във въведението са положени основанията за избора на тема, значимост на проблема, формулирани са обект и предмет на изследването, целите, задачите и съвременния контекст, който отвежда до развитието на отношенията между родители и учители в период на пандемия, фокусирайки се върху формите на комуникация, равнището и качеството на сътрудничество. Увеличените нива на тревожност, депресия и посттравматичен стрес натовариха отношенията. Несигурността на бъдещето ограничиха възможностите за спонтанност и емоционална лекота. Авторът подчертава, че от една страна пандемията разкри системни слабости в отношенията между училище и семейство, а от друга-показа примери на конструктивно сътрудничество и иновативни решения. Позитивните нагласи създават приветлива среда и осигуряват единомудрие относно целите и възможностите за развитие на ученика. От ключово значение са откритата комуникация и споделяните цели, основаващи се на работата в синхрон за разбиране най-добре нуждите на ученика. В образът на една детска личност, има неща независещи от възрастните. Това би могло да намери израз в споделянето на знания и опит от страна на близките с цел подрастващия да развие своя потенциал и да съумее да постигне целите си успешно. Общуването с родителите в училище е

професионално взаимодействие, защото в него общуващите участват от позициите на определени социални роли - съответно родител и учител. Направеното емпирично изследване и последващите го изводи и обобщения придават завършеност на дисертационния труд.

2. Характеристика на дисертационния труд. Във въведението кандидат-докторантът подчертава, че пандемията от COVID-19 доведе до значителни и внезапни промени в образователните системи и постави предизвикателства пред традиционните модели на общуване между училището и семейството (стр.4). Комуникацията с родителите в училище е междуличностно взаимодействие и носи проявленията на всяка социална комуникация, свързана с влиянието на индивидуалните различия и компетентност.

Не бива да се пренебрегва и средата в която детето реализира избори като например, решения колко да се доверява на авторитета на родителите си, доколко ефективно да използва свободното си време. Подчертава се, че по време на пандемията учители и родители трябваше да преразпределят своите роли и очаквания в реално време, често без институционална подкрепа. Това придава специфика, поставя рамки на отношенията и налага спазването на определени правила. Най-често комуникацията с родителите се разгръща по повод обсъждане на поведението на учениците или техните учебни постижения. Съдържателен фокус на общуването е и привличането на родителите като партньори на училището.

Възприет е подходящ логически план за провеждане на цялостно изследване, който е намерил израз в достатъчен обем и структура на разработката, кореспондираща си с темата, предмета и обекта на изследване.

За да се добави към съществуващата литература, това проучване се основава на екологичната системна теория на Бронфенбренер и на утвърдени модели на родителско участие, които подчертават споделената отговорност между дома и училището (стр.5).

Дисертационния труд е в обем от 341 страници и се състои от увод, пет глави, методология, резултати от изследване, дискусия, изводи, списък на използваната литература. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи. Списъкът на използваната литература включва 262 източника на иврит и английски език, като са включени и седем приложения.

3. Методика на изследването

Изследването възприема качествен конструктивистки дизайн, с цел да улови ситуативни значения и практики в условията на криза. Проведени са полуструктурирани интервюта с 46 участници в ейлат (21 учители и 25 родители от VII до XII клас). Надеждността е гарантирана чрез утвърдени процедури за достоверност, приложимост и потвърждаемост с естествения контекст на изследване.

В Израел образователната система премина през дистанционни, хибридни и присъствени форми на обучение в периода 2020-2022г. често с кратки срокове за подготовка и динамични здравни указания. Училищата, учителите и родителите бяха принудени да адаптират нови платформи, графици и очаквания при условия на недостиг на устройства, ограничен интернет и недостатъчно време за обучение. (стр.20) Проблемът, който се разглежда се проявява когато теоретичните принципи на сътрудничество между училище и семейство трябва да бъдат приложени в условия на извънредна ситуация.

Задачи на изследването:

1. Да се опише дали и как се е променила комуникацията между учителите и родителите след преминаване към дистанционно обучение.
2. Да се анализира как участието или липсата му от страна на учителите и родителите се е отразило върху учениците.
3. Да се изследва влиянието на демографските характеристики на семейството върху моделите на комуникация и сътрудничество.
4. Да се определят основните пречки с които се сблъскват учители и родители в условия на дистанционно обучение.
5. Да се извлекат поуки от този опит.

Направен е анализ на резултатите от изследването и са изведени необходимите изводи.

4. Препоръки и изводи. От представения дисертационен труд се оставя впечатлението за добро познаване на разглежданата проблематика. В съдържателен план полезни за практиката са такива по-важни изводи, като:

- Процесуални: опростяване на комуникационните платформи.
- Подкрепящи: запазване на доказано ефективни педагогически практики от дистанционното обучение.
- Налице са достатъчно основания за определянето на представения труд като едно завършено изследване и е препоръчително в бъдеще Рам Винклер да продължи научноизследователската си работа по проблемите на комуникация и сътрудничество между учители и родители по време на обучение.

Авторефератът отразява точно и пълно структурата, основните идеи, съдържание, проблеми и резултати на дисертационния труд. Научните и научно-приложни приноси са адекватно представени. Теоретичните и приложни постижения постигнати в представената разработка са популяризирани в три научни публикации в реферирани научни издания.

4. Заключение. В заключение считам че, дисертационния труд на тема „Отражение на пандемията от коронавирус върху отношенията между учители и родители“ е задълбочен, интересен и полезен за практиката в областите на педагогическата и възрастова психология.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси. Предлагам на членовете на Уважаемото научно жури: да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ в Професионално направление 3.2. „Психология“ , Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“, на Рам Винклер.

23.04.2026г.

Варна

Изготвил становището:

(доц. д-р Йоанна Недялкова)